

Reis op de Titanic

Van Roland Smulders verschenen eerder:

Een spoor van Adam, roman
Geef mij de schuld, roman
Parels en draken, columns
Weg naar de vrijheid, roman
Bij deze dan, columns
Gewoon anders, verhalen
De stoel van Fred, verhalen
Ze doen het er gewoon om, columns
Palabinda, verhalen
Raar blijft het, columns
Tegen het licht, columns
Ik bedoel maar, columns
Het is maar hoe je het bekijkt, columns
Corona en andere ongemakken, columns
Geen zorgen, columns
Met het oog op Oisterwijk, columns
Luis in de pels, columns
Diepzinnig bezig, columns
Een passend woord, columns
Achter het rookgordijn, columns
Er komt geen einde aan, columns
Een soort proteststem, columns
Kritische notenkraaker, columns
Ik ben slechts de nar, columns
Een bizarre optocht, columns
Voordragen uit eigen werk, columns
Wakker in een andere wereld, columns
Het Oisterwijkse gevoel, columns

Reis op de Titanic

Roland Smulders

Schrijver: Roland Smulders
Coverontwerp: Roland Smulders
ISBN: 9789464928716
© 2024 Roland Smulders

Past in het plaatje

Inmiddels verlang ik heel erg naar de aftrap van de verkiezingscampagne. Het moet maar eens afgelopen zijn met dat verstoppertje spelen van partijen die nog niet kunnen zeggen wie als lijsttrekker de gammele kar zal gaan trekken. Klare wijn schenken, alsjeblieft. Dan weet ik tenminste ook, wie ik wel en wie ik niet op de korrel moet nemen. Zoiets is handig voor een columnist. Zelfs voor een columnist wiens bestaan de meeste mensen tot nu toe is ontgaan.

Over Mona Keijzer van het CDA hoef ik mij volgens de schaarse berichtgeving geen zorgen meer te maken. Zij leverde in de wandelgangen van de partijcentrale kritiek op het mogelijk in de ring sturen van de Nijmeegse burgemeester Hubert Bruls. Kritiek die door de voorzitter van de club kennelijk op een nogal kinderachtige manier werd ontvangen. Althans was dat de mening van Mona Keijzer, die de brave man dan ook meteen de clubkaart naar het hoofd gooide. Dat hij het maar bekeek met zijn failliete boedel en met Hubert Bruls als de nieuwe hoop in bange dagen.

Wat zou Mona Keijzer gaan doen, vraag ik me direct af. Ze is een Volendamse met ambitie. Ze zal zich de pas toch niet laten afsnijden door een voorzitter en diens droomkandidaat Hubert Bruls. Dan heb ik me wel heel erg in haar vergist. Er kruisen op dit moment enkele 'weesplaneten' door het politieke zonnestelsel en laat die nou juist op zoek zijn naar een gezicht voor op de posters. Caroline van der Plas van partij BBB zou met Mona Keijzer een ervaren kandidaat met internationale ervaring hebben voor het Torentje. Alleen nog even afrekenen met Pieter Omtzigt, die na het horen van het nieuws vermoedelijk ook aan

de keukentafel heeft zitten rekenen. Mona Keijzer heeft een groot netwerk vol ontevreden CDA'ers. Met haar hulp is het optuigen van een eigen partij ineens een stuk minder vergezocht.

Terwijl ik mijn gedachten opschrijf, weet ik al dat ze waarschijnlijk al voor plaatsing van de column zullen worden ingehaald door de actualiteit. Opmerkingen vol leedvermaak dat ik toch had moeten vermoeden dat Mona Keijzer achter de rug van Hubert Bruls om een gooi zou doen naar de stoel die hij achterlaat. Ze is dan wel opgestapt, maar naar buiten toe nog CDA'er genoeg. En misschien krijgt ze haar clubkaart wel terug in ruil voor haar redelijke opstelling. Ik troost mij met de gedachte, dat ik het stukje altijd nog kan gebruiken om mijn volgende bundel mee te openen.

Hubert Bruls als lijsttrekker van het CDA: ik heb wel even tijd nodig om aan het idee te wennen. De onderkoning van Nederland noemde ik hem tijdens de coronacrisis. Als voorzitter van het beraad van de veiligheidsregio's liet hij het kabinet zwalken als een dronken kip. De ene keer keiharde maatregelen verdedigen, dan weer het voorbehoud maken dat die maatregelen hem natuurlijk wel moeten bevallen. Niet dat het kabinet op het idee kwam op eigen houtje te gaan regeren. Kiest het CDA tegen de trend in juist niet voor vernieuwing en voor de jonge Kamerleden die eerst nog zo geschikt waren? Er zijn nog aanhangers over die nog niet voldoende teleurgesteld zijn om het zinkende schip te verlaten. Daar moet de partij zich eerst over ontfermen. Hubert Bruls past in het plaatje. Ik moet het ze nageven: als ze gaan, dan gaan ze met zijn allen.

Het wordt smullen

Volgens mij zijn de meeste mensen alweer vergeten dat het kabinet is gevallen en demissionair premier Mark Rutte triomfantelijk aankondigde niet opnieuw lijsttrekker te willen zijn. Het gaat er nauwelijks meer over. Pieter Omtzigt is gewoon op vakantie met zijn gezin en de Nijmeegse burgemeester Hubert Bruls laat weten dat gepraat over zijn eventuele rol als leider van het CDA nu niet aan de orde is. Wanneer dan wel, vraag ik mij af. Over enkele maanden moeten we weer naar de stembus om het land nog wat dieper in de chaos te storten. Je zou denken dat het inmiddels toch wel tijd wordt voor weer een beschamende vertoning tijdens een partijcongres. 'We houden van je Hubert. Red ons van de ondergang. Neem ons mee op je ark.'

Dat laatste heb ik zelf verzonnen. Inmiddels is het al ruim een maand jonge honden aan het regenen. Noah had er minder tijd voor nodig om op het idee te komen eens in zijn schuurtje naar geschikte stukken hout te gaan zoeken. Het weerbericht houdt de stemming erin met aankondigen van verbeteringen die zich aan de horizon aandienen. Als deze column aan de beurt is voor plaatsing, schijnt de zon en lopen we allemaal weer te zweten en de puffen. Op voorwaarde natuurlijk dat het weer meewerkt aan deze planning. Mocht er ineens weer een regenzone opduiken, dan kunnen de weerprofeten daar ook niks aan veranderen.

Hubert Bruls zal in gedachten ook wel zo'n soort voorbehoud hebben gemaakt. Hij heeft niks uitgesloten, alleen gezegd dat het nu niet aan de orde is. Het hangt er helemaal vanaf hoe luid de achterban van het CDA laat horen hem als redder te willen. Hubert Bruls is vermoedelijk het onwaarschijnlijkste proefballonnetje dat ooit is opgelaten.

Pauzerend talkshowpresentator Khalid Kasem van het programma 'Khalid en Sophie' is intussen door BNN VARA naar de concurrentie gestuurd om uit te leggen dat Frans Timmermans helemaal geen verwerpelijke jokkebrok is. Dat weet ik dan ook weer. Het verhaal over de ademkapjes was weliswaar uit de duim gezogen, maar diende een hoger doel. Jeroen Pauw en Fidan Ekiz moeten zich schamen of iets dergelijks dat ze zich lenen voor het moddergooien naar het boegbeeld van links Nederland. Khalid zegt het niet met zoveel woorden, maar ik voel mij ook aangesproken. Natuurlijk was het niet mijn bedoeling de redding door Frans Timmermans onmogelijk te maken. Ik moet er niet aan denken dat hij besluit toch maar in Brussel te blijven. Wie moet de progressieve kar dan gaan trekken? Iedereen is er inmiddels afgesprongen of weggepest in het kader van de actie: 'Maak de weg recht voor de verlosser'.

Terwijl ik dat schrijf, besef ik al dat er zich een probleem aandient. Het CDA is ook van plan met een verlosser op de proppen te komen en die partij heeft daar historisch gezien iets meer recht op dan de progressieve collega's. Twee kapiteins op de ark gaat niet werken. Zeker niet als er eentje bij zit die de gewoonte heeft zien idealen met verhalen uit de eigen, grote duim te larderen. Alvorens de campagne officieel af te trappen, moeten er achter de schermen nog wat ribbels worden gladgestreken. We hebben straks een verlosser uit de hoek van het CDA en een kameraad uit het kamp van de verzamelde linkse troepen. Zoiets als Don Camillo en Peppone dus. We hebben er even op moeten wachten, maar het wordt smullen.

Badeenden

Er moet een einde komen aan alle berichten over Kamerleden die aankondigen na de verkiezingen van hun welverdiende wachtgeld te gaan genieten. Nauwelijks heb ik de ene tranche afgewerkt, of ik krijg alweer een nieuwe update onder ogen. Sjoerd Sjoersma vond het een eer ons te mogen vertegenwoordigen, maar hij is nu wel toe aan rust. Als gewone werkmensen op die manier tegen de baas gaan praten, kunnen ze de uitkering vermoedelijk op de buik schrijven. Uitrusten doen ze maar in hun eigen tijd, krijgen ze dan als antwoord.

Kamervoorzitter Vera Bergkamp heeft nog niks laten weten over haar plannen. Dat kan echter nog veranderen. Voorgangster Khadija Arib kreeg het podium tijdens het programma 'Zomergasten'. Het zou kunnen dat hier en daar iemand aan het denken is gezet over de manier waarop zij gedwongen werd het veld te ruimen. Bovendien moeten we nog aar afwachten of D66 straks weer de Kamervoorzitter mag leveren. Hoeveel zin heeft Vera Bergkamp om op haar blauwe stoel te wachten op het moment dat de geruchtenmachine haar begint te mangelen? Zelf zou ik het wel weten. Jongen, wat zou ik toch toe zijn aan een uitgebreide periode om mezelf terug te vinden.

Er zullen veel boeken worden geschreven, neem ik aan. Politici doen ook in afgezwaaide vorm graag aan zelfverheerlijking. De mensheid moet toch kunnen nalezen waarom en op welke manier zij de arena betraden en welke aanvallen uit vooral de eigen rijen zij te verduren kregen. De mensheid denkt er zelf anders over – in elk geval dit stukje daarvan – maar dat mag de pret niet drukken.

Op dit moment lopen de onderhandelingen vermoedelijk al. En het zullen taaie gesprekken zijn. Over een gebrek aan aanbod valt niet te klagen. Het beloofde boek moet wel een beetje explosief zijn. Anders gaat het over. Er passen nu eenmaal slechts tien boeken in de Top tien. Boekverkopers zijn niet zo gek de winkel vol te leggen met verliezers. Voor hoeveel van die vertrekkers is er straks plaats aan de tafels van de tegen die tijd weer op stoom gekomen talkshows? Op een zeker moment ben zelfs ik wel klaar met dat gezanik over slangenkuilen en aanvallen in de rug. De lezers van mijn columns ook. Ik moet rekening houden met de smaak van mijn publiek, heb ik gehoord van een Amerikaanse professor. Hij had er op YouTube anderhalf uur voor nodig.

Wat ben ik toch toe aan echte, interessante wetenswaardigheden. Ik begrijp dat de traditie van de komkommertijd in ere moet worden gehouden, maar er zijn grenzen. Tussen de berichten die langskomen als ik door de brij scrol, zie ik iets over Henny Huisman die zijn vrouwelijke kantjes met mij wil delen. Ik kan er de moed niet voor opbrengen dieper op de zaak in te gaan. Te bang ben ik beelden in mijn fantasie te laden die mij daar vervolgens de rest van mijn leven blijven plagen. Hopelijk komen de redacteuren van talkshows niet op het idee hem na de vakantie uit te nodigen om zijn verhaal persoonlijk te komen afsteken.

Zelfs de oorlog lijkt verzand te zijn in iets wat nergens meer heen gaat. Rusland mikt met de groeten van president Vladimir Poetin raketten op burgerdoelen en Oekraïne stuurt met explosieven gevulde badeenden op Russische schepen af. Ergens vind ik dat laatste ook wel weer leerzaam. Westerse slimme wapens zijn mooi, maar je komt er op het slagveld blijkbaar niet ver mee. Is al dat wachten op hervatting van het normale leven toch niet voor niks geweest.

Echt dwaas

Voormalig Kamervoorzitter Khadija Arib wil onderhand wel eens weten waar dat onderzoek naar haar vermeende wangedrag blijft. Ze heeft zich lang kalm gehouden, maar het lijkt erop dat nu is gekozen voor de aanval als de beste verdediging. Ergens in Nederland zitten op dit moment bepaalde mensen met wanhoop in de ogen naar elkaar te kijken. Onderzoek? Over welk onderzoek heeft zij het in hemelsnaam? Iedereen weet toch wel dat er helemaal geen serieus onderzoek heeft plaatsgevonden en ook nooit plaats zal vinden. Dat was toch alleen het smoesje om de huid van de huidige Kamervoorzitter te redden en tegelijkertijd nog wat nagels in de kist van haar voorganger te jassen.

Met een onderzoek schermen doet het altijd goed als je een onderwerp wilt gebruiken zonder de bijbehorende bewijzen op tafel te hoeven leggen. In dat opzicht lijkt het op claims in reclames waarbij wordt aangegeven dat het onderzoek naar de waarheid daarvan lopende is. In die wereld weet ook iedereen dan hoe laat het is. Zelfs onnozele consumenten hebben inmiddels door dat je er maar beter niet naar kunt vragen.

Er zijn meer onderzoeken die zich inmiddels behoorlijk lang beginnen voort te slepen. Matthijs van Nieuwkerk wacht ook nog steeds braaf tot hij groen licht krijgt zijn leven weer op te pakken. Een woonboerderij is aardig, maar er komt een moment dat je wel weer eens als een normaal mens naar buiten wilt. Nog even geduld, Matthijs. Een gedegen onderzoek kost tijd. Hij zal toch ook niet willen dat er over te dun ijs wordt gegaan? Hoeveel geduld nog van hem wordt gevraagd? Ik durf het niet precies te zeggen. Vermoedelijk meer dan hij kan opbrengen. En ooit zal bij hem het kwartje wel vallen. Als de rest van de wereld

is vergeten wie hij was en alleen ik af en toe nog even op de zere plek van deze publieke executie kom drukken.

En nu we toch bezig zijn met het opmaken van de bedroevende balans: de arme Marco Borsato wacht ook nog altijd op een beslissing over wel of niet vervolgen. In het geval van een artiest met de 'Woke' gemeenschap op de hielen mag het kennelijk een tijdje duren. In dat geval gelden andere normen dan bij het vervolgen van gewone mensen. Zeker als het Openbaar Ministerie de zaak lekker op de plank laat liggen en niet het risico neemt er door een rechter naar te laten kijken.

Argentinië kende ooit het verschijnsel van de 'Dwaze Moeders'. Vrouwen die zwijgend hun rondjes liepen op een plein met op de borden in hun handen de namen van de vermisten. Je mag het eigenlijk niet met elkaar vergelijken, maar misschien komen we in Nederland ook nog eens op zo'n punt. Uitgerangeerde bekende Nederlanders die rondjes draaien op de stoep van het gebouw waar de Tweede Kamer zolang is ondergebracht. Met op borden en spandoeken de eis dat er eindelijk recht zal worden gedaan. Marco, Matthijs, Ali, Jeroen, Khadija, Henny. Wat de laatste daar te zoeken heeft? Niks, maar hij voelt zich ook al jaren het miskende kind van de rekening. De toeristen die speciaal zijn gekomen om het schouwspel te zien, zal het samen met passerende Kamerleden en journalisten ook een zorg zijn. De lege plekken aan de talkshowtafels en op de podia zijn alweer ingenomen door nieuwe sterren aan het firmament. Echt dwaas om zolang op gerechtigheid te blijven hopen.

Zelden ergens heen

Het nummer 'Arcade' van Duncan Laurence is meer dan een miljard keer beluisterd op Spotify. Het werd officieel bekendgemaakt tijdens het Journaal, dus ik neem aan dat het zo is. Ik hoorde het en dacht meteen: zeg dat nou niet! Binnenkort moet er weer nagedacht worden over onze nieuwe blamage bij het Eurovisie Songfestival. Reken maar dat Duncan Laurence met dit steuntje in de rug voldoende zelfvertrouwen binnenkrijgt om weer iemand uit zijn kennissenkring naar voren te schuiven met een door hem geschreven tranentrekker. Kunnen wij in mei weer aan de rest van de wereld gaan uitleggen dat we hier best wel goede zangers hebben, maar dat die toevallig allemaal tot over de oren in het werk zaten.

Zelf had ik de app van Spotify ook op mijn telefoon staan. Af en toe heb ik daar last van: menen dat ik niet mag achterblijven bij de vooruitgang waarover ik zulke mooie dingen hoor vertellen. Overmoedig waag ik mij dan aan het onbekende. Waarschijnlijk deed ik echter iets verkeerd, want de app liet mij vooral nummers horen waar ik niet naar had gevraagd. Op die manier kan ik een artiest ook aan meer dan een miljard 'hits' helpen. Iemand zoekt naar nummers die hij of zij vroeger mooi vond en krijgt in plaats daarvan Duncan Laurence op bezoek.

Uiteindelijk heb ik maar besloten de app te verwijderen en de muziek weer door middel van YouTube te beluisteren. Op die manier kan ik in elk geval zelf beslissen of ik Duncan Laurence en zijn vrienden wel of niet wens binnen te laten.

Mocht iemand zich afvragen of deze column nog ergens naar toe gaat, dan kan ik degene geruststellen. Mijn columns gaan zelden ergens heen en dat is nu niet anders. Je zou het mijn handelsmerk kunnen noemen. Het verschil tussen mij en andere

columnisten is, dat ik er niet van hoef te leven en dat ik het mij dus straffeloos kan veroorloven het keuvelen over niks tot kunstvorm te verheffen.

Misschien is het vergezocht, maar je zou kunnen zeggen dat Duncan Laurence en ik ieder op onze eigen manier een bijdrage leveren aan het vernieuwen van de stoffige cultuur. Nu vragen mensen zich nog af wat ze met deze column moeten, over een paar jaar worden scholieren verplicht er de tandjes in te zetten tijdens het eindexamen.

Er valt verder ook weinig te vertellen. Ik kan het ook hebben over het feit dat Maarten van Rossum er trots op is de vroegere verloofde van Gordon niet bij naam te kennen. Dat wil ook niemand weten. Iets wat ook zal gelden voor de melding van RTL Nieuws dat veel mensen worstelen met het aanspreken van personen die geen hij of zij wensen te zijn. Er werd een heuse wetenschapper opgetrommeld om in een internationaal vergelijkend warenonderzoek de resterende mogelijkheden onder de loep te nemen.

Tot mijn verrassing bleef de simpelste oplossing daarbij buiten beschouwing. Nederland heeft een mooi woord voor dingen die mannelijk noch vrouwelijk zijn. Een woord dat niet in het gehoor ligt alsof het ons door een buitenaards wezen is opgedrongen. Heeft het nog wat gedaan met het talent dat het heeft meegekregen? Ja, Duncan Laurence heeft het een handje geholpen en nu ligt het vol op stoom. Binnenkort kan de hele wereld van het genieten tijdens het Eurovisie Songfestival.

Uitgeserveerd

Het is de mannen van het programma 'Vandaag Inside' weer gelukt het land op de achterste benen te krijgen. René van de Gijp kondigt aan dat Frans Timmermans de belangrijkste prooi wordt en zelfs Sywert van de Lienden kan het niet laten deze kans aan te grijpen zich weer voorzichtig aan het venster te melden. Voor de mensen die het gemist hebben: Sywert is de figuur die van Youp van 't Hek eigenlijk nog miljoenen moet terugbetalen vanwege gerotzooi met mondkapjes, maar die het te druk heeft met het reageren op wat anderen allemaal uitkramen. Privé lacht hij zich waarschijnlijk helemaal rot om onze machteloosheid. Je kunt beter verguisd worden met bijna dertig miljoen op de bank, dan geroemd worden in de schuldsanering.

Iedereen weet dat de mannen van het programma 'Vandaag Inside' elk seizoen voor een rel zorgen om de kijkcijfers nog wat verder op te krikken. Wat verbazingwekkend is, is dat wij er allemaal elke keer weer vol overtuiging op reageren. Zelfs vanuit de publieke omroep wordt sterkte gewenst aan de onlangs overgelopen strijdmakker die nu verantwoordelijk is voor wat Wilfried, Johan en René aanrichten. Laat de champagnekurken maar knallen, zou ik zeggen. Met de kijkcijfers zal voorlopig niks mis zijn.

Het enige wat de stemming van het illustere trio nog zou kunnen drukken, is het feit dat vakantiekracht Hélène Hendriks iets te goed blijkt te hebben opgelet tijdens de cursus 'spraakmakende televisie leveren'. Je moet het maar voor elkaar krijgen om talkshowicoon Jeroen Pauw aan tafel te krijgen en hem daar te laten opbiechten dat hij zo ongeveer alles al naar binnen heeft gegooid dat op drugsgebied ooit het licht zag. En ik

maar denken dat het talent was. Komen ze mij straks aanwrijven dat ik door het bejubelen van mijn leeftijdsgenoot heb meegewerkt aan het overeind houden van de criminele wereld? Gevaar schuilt altijd in een hoek waar je het niet verwacht aan te treffen.

Hoe moeten de mannen van het programma 'Vandaag Inside' het verloren terrein weer veroveren, vraag ik mij af. Zou het helpen als zij in het zojuist begonnen seizoen met gezwinde spoed Sywert van Lienden en Frans Timmermans naar de studio halen? De ene kan dan mooi een verhaal ophangen over naar beneden dwarrelende mondkapjes, die redding lijken te beloven, maar bij nader inzien nergens voor deugen. De andere mag daarop dat hatelijk reageren met de opmerking dat het manna van zijn opponent ook behoorlijk blijkt te stinken. Onder de deskundige leiding van Wilfried Genee groeit het vuurtje vervolgens uit tot een brand waar ze zelfs op de Rhodos en Maui de hik van krijgen. Dat Hélène maar eens probeert daar tijdens haar volgende gastoptreden overheen te komen.

Of moeten de mannen gaan voor de vreemde eend in de politieke vijver? Terwijl iedereen bezig is de Tweede Kamer te verlaten, hoor ik ineens over Ina Brouwer, voormalig communist in hart en nieren, die juist probeert naar binnen te komen. Proberen, zeg ik er met opzet bij, want lukken gaat het haar natuurlijk niet. Bij GroenLinks zijn ze nog niet vergeten hoe succesvol Ina ooit was als stemmentrekker. Geen schijn van kans dat ze haar nog een keer in de buurt van de kandidatenlijst laten komen. Zoiets schreeuwt er toch werkelijk om door de mannen van het programma 'Vandaag Inside' te worden uitgeserveerd.

Bij gebrek aan beter

De nieuwslezer van het Journaal bazelt iets over dat nu wel bekend is welke lijsttrekkers het bij de komende verkiezingen tegen elkaar op gaan nemen. De kleine partijen zijn er nog niet allemaal officieel uit, maar die spelen sowieso geen rol van betekenis en hun dagen zijn geteld. Nederland wil volgens een kakelverse peiling grote partijen en een zo hoog mogelijke kiesdrempel. Het is een idee van een VVD'er die de democratie hoog heeft zitten. Beter halverwege omgedraaid dan het hele stuk de verkeerde kant op marcheren.

Waar het vooral om lijkt te gaan, is dat weglopers hun zetels netjes bij de oorspronkelijke partij dienen achter te laten. De VVD heeft het wel zo'n beetje gehad met afsplitsers die de fractie tot op het bot uitkleden. Coullance is er alleen voor de Kamerleden die genoeg voorkeursstemmen wisten te verzamelen om op eigen kracht in de Kamer te komen. Het hele idee moet natuurlijk nog even verwerkt worden in wetgeving, maar wie rondloopt met snode plannen, is alvast gewaarschuwd. Politiek moet weer iets worden van mannen en vrouwen die weten waarmee ze bezig zijn.

Voorlopig ziet het er treurig uit, als ik tenminste mag geloven dat de armoedige line-up het menu is waar ik uit zal mogen kiezen. Een klimaatpaus die zelf al heeft bepaald dat hij gelijk heeft, een hardliner die alles hoogstpersoonlijk op haar fatsoen trekt en daar dan ook fel op reageert, een paar lichtgewichtjes die nu al weten het verschil niet te zullen maken, vervlogen hoop op een tractor. Oude wijn in nieuwe zakken. Wat er is geworden van het streven naar transparantie en een nieuwe bestuurscultuur? Rob Jetten wil de vraag zo snel mogelijk achter zich laten. Om dingen te veranderen is wel de medewerking van

anderen nodig. Duidelijker heb ik het failliet van onze dromen nog niet onder woorden horen brengen.

Het zal een zware bevalling worden, weet ik nu al. Straks sta ik daar weer in een stemhokje met de hete adem van alle aanwezigen in mijn nek. Gaat mijn rode potlood naar links of naar rechts? Blijft het bovenaan, of daalt het af voor het uitbrengen van een voorkeursstem? Ik heb mij gedurende het stemgerechtigde leven door zo ongeveer iedereen laten ontgoochelen. Heeft iemand nog een idee van welke fout ik nog niet heb gemaakt? Kiezen mag ik tussen het door de hond of door de kat gebeten worden. Zodra de stemmen zijn geteld, zijn ze mij hoe dan ook vergeten.

Partijen op wie ik stem, lijden doorgaans een zware nederlaag. Misschien moet ik die zekerheid in het leven als richtsnoer nemen. Eenmaal in het stemhokje denk ik er waarschijnlijk weer anders over. Ik wil er dan toch liever niet verantwoordelijk voor zijn, dat we helemaal afglijden naar een maatschappij waar de onderbuik een wettelijke status heeft gekregen. Dat andere kiezers het gaan doen, is al erg genoeg.

Pieter Omtzigt zal inmiddels wel besloten hebben wat hij met de rest van zijn leven wil gaan doen, neem ik aan. Het lijkt er niet op dat in de komende periode veel vooruitgang zal worden geboekt op het punt van een overheid die zich het lot van de mensen weer gaat aantrekken. Op het podium staat een aanbod bij gebrek aan beter. Dat Nederland er maar gelukkig mee is, denkt hij misschien wel en hij droomt weg op zijn strandhanddoek in de zon. Op naar elders.

In een bovenzaaltje

Het ik-tijdperk legt op de knietjes de laatste meters af. Het is niet mijn opvatting, mocht iemand dat denken. Zo literair ben ik ook weer niet. Het is de strekking van de inaugurale rede van Henri Bontenbal, 'premier in waiting' voor het CDA, uitgesproken na het aanvaarden van de lauwerkrans. Afgelopen is het met de verheerlijking van het individu. Als het aan Henri en zijn CDA ligt, gaat het voortaan weer om de collectiviteit van Nederlanders die op elkaar letten en voor elkaar zorgen.

Henri is het dus geworden. Geen Hubert Bruls, zoals sommige leden van het CDA met schrik en beven zagen naderen als een zwaarbeladen onweerswolk. Ook niet iemand met een familievermogen dat moet worden afgeschermd om de schijn hoog te kunnen houden. Geen katholiek uit het gezellige zuiden, of een fervente fietser. Het zijn allemaal in het verleden beproefde concepten waaraan de partij zich niet opnieuw de tenen wil stoten. Wel iemand uit een tot de rand gevuld nest. Saai met een hoofdletter. Een ramp voor iedereen die het moet hebben van met schade en schande beladen gemarmerde zieltjes. Lid van een religieuze minderheid waar men volgens Wikipedia vindt dat iemand ook persoonlijke religieuze ervaringen moet hebben en dat veel al van tevoren is bepaald. Als er al ooit wordt geknepen, dan gebeurt het in het verborgene waar zelfs de hoogste baas in het duister tast. Deze keer geen hoop op de pareltjes van menselijke zwakheid. Nog zes zetels in de peilingen. Het CDA gooit alles in de strijd.

Henri is als politiek leider zo oogverblindend vers, dat ik mij haast bezwaard voel hem nu al in de schijnwerper te plaatsen. Zo graag wil ik hem de kans geven tot bloei te komen. Hij verdient een frisse start en hoeft van mij niet rond te zeulen met

de erfzonde van voorgangers die steeds een stukje meer door de vingers lieten glippen. Tenminste, zolang hij het niet in zijn hoofd haalt de traditie van het partijcongres met emotionele jubelkoren af te stoffen. Als ik een CDA'er zwaaiend met een palmtak de liefde aan hem hoor verklaren, is het meteen gedaan met het voordeel van de twijfel dat ik hem nu nog wil geven.

De nieuwe goedheiligman ziet het levenslicht in een bovenzaaltje zonder allure of pretentie. Wat waardeer ik het toch als een partij vorm en inhoud serieus met elkaar probeert te matchen. Alleen de gedekte tafel ontbreekt. Een enthousiast klappende Hugo de Jonge staat tussen de apostelen ongelofelijk uit de toon te vallen. Alsof hij zijn schuld aan de maatschappij aan het afbetalen is. Chinezen doen het ook op die manier als het tijd wordt voor een frisse wind. Eerst klappen en dan afgevoerd worden door een paar stevige kerels. Je ziet de tegenzin zo ongeveer letterlijk van het voorhoofd van Hugo gutsen. Waarom is hij en niet Wobke Hoekstra gekozen als kind van de rekening? Ik zie het hem denken. In elk geval mag Hugo nog blij zijn dat hij mag meedoen aan de inhuldiging. Wobke is dat stadium al voorbij na het ontmantelen van het laatste restje relevantie.

Hoe dan ook, met een bovenzaaltje moet ook Henri het doen en het doet ook nu geen afbreuk aan de betekenis van het moment. Hij prevelt een schietgebedje en de zinnen die de spindokters hem influisterden. Einde van het ik-tijdperk, normen en waarden, het CDA als hoeksteen van de samenleving. We hebben het gemist.

Een laatste blik

Soms komen er smoesjes voorbij die zelfs mij erg vergezocht lijken. Dat Caroline van der Plas bijvoorbeeld geen premier wil worden, omdat ze dan in een mantelpakje met panty's en hoge hakken de wereld over moet. Heeft Mark Rutte dat in het afgelopen decennium ooit gedaan? Misschien terwijl hij op tien kilometer hoogte zat, maar toch niet tijdens het in- en uitstappen. In dat geval hadden we er vast wel iets over gehoord. Caroline zoekt problemen waar ze helemaal niet zijn. Als zij graag op reis gaat in een leren jack en met van die stevige, zwarte kloslaarzen aan de voeten, dan zullen ze daar in het buitenland heus wel aan wennen.

Nu ik toch bij haar ben, kan ze mij wellicht ook laten weten waar haar beloofde kandidaat met internationale ervaring blijft. Heeft hij afgehaakt, of was hij altijd al een product van haar bloeiende fantasie. Zolang ze straks maar niet bij mij aankomt. Toevallig heb ik ook niet het figuur voor een optreden in een mantelpakje met panty's en hoge hakken.

Wat ik hier allemaal zeg, hoeft Caroline overigens niet te verontrusten. Nederland heeft grote zorgen aan het hoofd dan onze voorkeur op kledinggebied. Een analist van de publieke omroep beschuldigde een belangrijke voetbaltrainer van dubieuze praktijken en weigert daar vooralsnog excuses voor te maken. Het hoofdpijnprogramma 'Vandaag Inside' is terug van vakantie, maar nu blijkt dat veel kijkers het vervangende aanbod toch leuker vonden. Opgestaan is plaats vergaan. Je moet nooit aan de concurrentie vragen even je stoel warm te houden. Zelfs Angela de Jong bleek er in haar vakantie voor haar eigen plezier naar gekeken te hebben. De onderliggende boodschap van haar

eerste column na terugkeer is dat Hélène Hendriks en Jeroen Pauw samen toch wel een erg leuk stel vormen op televisie.

Toevallig leuk genoeg om ze te vragen meneer en mevrouw premier te worden? In tijden van nood moet je buiten de hokjes kunnen denken. Sommige landen zal Hélène na de openbare biecht van Jeroen waarschijnlijk in haar eentje moeten bezoeken, maar dat hoeft geen onoverkomelijk probleem te zijn. Hij kan de gelegenheid gebruiken om vanuit de studio het commentaar te verzorgen. Samen met een kenner voor het praatje over het mantelpakje, de panty's en de hoge hakken van dienst. Zo doet de publieke omroep dat tegenwoordig ook bij andere evenementen en het valt niemand op.

Binnenkort is het sowieso gedaan met de traditie om als Nederlandse premier een vriendschappelijk bezoek te brengen aan de Amerikaanse president. Zelfs gekleed in een mantelpakje wil hier niemand op bezoek in een, voor de gelegenheid witgeschilderde gevangenis, waar de eerbiedwaardige heer Donald J. T. leiding zit te geven aan wat ooit de belangrijkste democratie ter wereld was. 'We mailen wel', is de reactie, als de Amerikaanse ambassadeur langskomt met de uitnodiging op geschept papier. 'Druk, druk, druk. Dat krijg je als ze de problemen langer dan tien jaar op de plank hebben laten liggen.'

Het verschrikkelijke is, dat we ook aan de bittere realiteit van een wereldorde onder Donald J. T. zullen weten te wennen. De vorige keer hebben we het tenslotte ook overleefd. We sturen wel iemand naar Kiew om het uit te leggen. In een mantelpakje, met panty's en hoge hakken. Een laatste blik op het decadente Westen alvorens het gordijn naar beneden gaat.

Een veeg uit de Petrapan

Het leven van een serieuze columnist is soms behoorlijk ingewikkeld. Zelf heb ik er nog weinig last van, maar Youp is het lachen inmiddels vergaan. Hij kreeg er links en rechts van langs door een zekere Petra, die ooit meedeed aan het door Youp in twijfel getrokken programma 'B&B vol liefde'. Of meneer misschien zo vriendelijk zou willen zijn zich te beperken tot onderwerpen die hij kan bevatten. Een gebied dus dat aansluit bij zijn lengte. Gewoon genieten van het pensioen en niet meer roepen dat alle kandidaten vermomde acteurs zijn. Reken maar dat je met zulke harde opmerkingen bij een columnist pontificaal op de tere ziel gaat staan. Een veeg uit de Petrapan: dat zal de sfeer bij Youp thuis wel even hebben laten afkoelen. Liever hij dan ik, dacht ik direct bij het vernemen van het nieuws. Gevolgd door de vraag wie Petra ook alweer is. Geen goede actrice natuurlijk. Zover was ik zelf ook al.

Na even nadenken zie ik weer de beelden van een ridder op leeftijd te paard. In zijn vrije tijd maakt hij Frankrijk onveilig als zanger. Nogal een bot type, dat kan ik me nog herinneren. Het kon Petra niks schelen. Zij verpande haar hart aan prins Hans en blijkbaar dus ook aan de formule van het succesvolle programma.

Ook ik denk af en toe dat het allemaal wel een beetje te hilarisch is om echt te kunnen zijn. Ladingen hunkerende mannen en vrouwen worden aangevoerd om zich door sociale rampen tot op het bot te laten vernederen. Hoe Leendert het heeft klaargespeeld nog steeds levend rond te scharrelen, is mij een raadsel. Er moet toch iemand met het idee hebben gespeeld hem van de trap te schoppen. Je hoeft maar enkele uitzendingen te bekijken om te vermoeden dat het besluit tot emigreren na

enig advies is genomen. De vriend of vriendin in kwestie had zoiets leuks gezien. Echt iets voor de ruwe bolster met blanke pit en avontuur in de bloedvaten. Had Leendert hulp nodig, of lukte het verhuizen wel?

Hans van Petra was iets verder op de ladder van de geschiktheid voor een relatie, maar in de sport zou men spreken van een haarlengte. Daarom kijken er ook zoveel mensen naar het programma. Ze weten na elke uitzending weer waarom ze alleen op de bank zitten. De hik krijgen ze als ze een pensionhouder horen vertellen dat hij of zij het innerlijk van een partner zo belangrijk vindt. Daarom zit Leendert natuurlijk als een te strak aangedraaide veer te wachten op zijn kans het slachtoffer te bespringen. Vanwege het aantrekkelijke karakter. En als kenner van de menselijke natuur heeft hij er ook nooit lang voor nodig om een hem voorgeschotelde karakter tot op de bodem te doorgronden. Je kunt veel van hem zeggen, maar niet dat hij de zaken lang op hun beloop laat. Inpakken en wegwezen. Er staat alweer een nieuw karakter op het punt haar opwachting te maken.

Vanzelfsprekend vindt Petra het vervelend dat Youp slechte opmerkingen maakt over het programma dat haar leven zo bepaalde. Maar er zo fel op reageren speelt hem alleen in de kaart. Mensen sparen tegenwoordig alles wat met hun idolen te maken heeft. Als er columns zijn die erover gaan, dan willen ze die niet missen en rennen ze naar de boekwinkel. Nu maar hopen dat de verkoper een kenner is, die graag een suggestie doet voor wat er op dat gebied nog meer te krijgen valt.

Gaat u maar klaarstaan

Hier doet het zeer en daar doet het zeer. Momenteel is dat mijn lijflied. Alles wat ik vroeger kon, dat kan ik niet meer. Of ik toevallig onder een trein heb gelegen? Nee, en ik heb bij het bezoeken van de kust ook niet geworsteld met een passerende bultrug. Mijn ongemak heeft te maken met het feit dat ik volledig dreig dicht te groeien en de goede raad die ik kreeg het bewegen voorzichtig op te pakken. Was ik bekend met het programma 'Nederland in beweging'? Als ouderen van tachtig mee kunnen komen, dan zou het mij toch ook moeten lukken. Dat zou je inderdaad denken, maar de realiteit is anders. Ouderen van tachtig hebben waarschijnlijk het hoofd eerst even in de ketel met toverdrank gedoopt. Ik kan zeker niet meekomen. Sterker nog, ik kan helemaal niks meer tot de lading paracetamol begint te werken. Het opstaan alleen al kost een uur.

'Begin er dan ook niet aan', zal nu iemand bestraffend zeggen. 'Lichaamsbeweging is heel slecht voor mensen die er eerst zestig jaar niks aan deden.' Nu weet ik dat ook. Ik wilde mij alleen in vorm brengen om als columnist een topprestatie te kunnen leveren. Het bekende verhaal over een gezonde geest in een gezond lichaam. De concurrentie is hevig. Iedereen lijkt zich tegenwoordig bezig te houden met het loslaten van de eigen mening op de mensheid. In de vorm van een ouderwetse column, met een zogenaamde vlog, of heel modern met een podcast. Om niet het onderspit te hoeven delven, is het noodzakelijk in conditie te blijven.

Ooit werden ouderen in de ochtend vriendelijk toegesproken door een welluidende stem uit de radio. 'Goedemorgen luisteraars, gaat u maar klaarstaan.' Ze moesten vijf minuten wat met armen en benen zwaaien, opdat ze het leven van die dag

weer het hoofd konden bieden. Wist ik veel dat van de hedendaagse oudere meer wordt gevraagd. Het stappen op de plaats om de spieren warm te maken was voor mij al levensbedreigend. De oefeningen die volgden, gaven mij de genadeklap.

Wat is de verborgen agenda van Jan Slagter, baas van Omroep Max? Wil hij een eliteleger vormen om daarmee straks een greep naar de macht te doen? Dat bij het Journaal beelden worden getoond van scootmobielen die in de steden en op belangrijke knooppunten strategische posities innemen. Om twaalf uur precies zal de nieuwe leider van het land zijn volk toespreken. Het kan toch niet zijn bedoeling zijn alle Nederlanders op leeftijd tot over de rand van lichamelijke uitputting en geestelijke belasting te drijven. Dat er een dag komt waarop ouderen vanwege de angst voor wat komen gaat de ogen gewoon niet meer willen openen.

Met de grootst mogelijke voorzichtigheid waag ik mij op straat. Nu even geen kennissen die menen mij te moeten voorzien van hun welgemeende advies. Doe het niet, want ik kan er niet tegen. Aan de verzameling dingen waarvan ik altijd al de zenuwen kreeg, is een aanwinst toegevoegd. Is het mij zelf ook al opgevallen dat ik de laatste tijd nogal houderig in het leven sta? Zelf moet ik inmiddels toch ook in de gaten hebben dat de herfst in aantocht is. Weet ik wat pas echt wonderen voor mij zal doen?

Even laten afkoelen

Zit je lekker op de blaren, jij idealist met je dromen van een betere wereld? Wat heb je er in hemelsnaam aan om in de beslotenheid van je kamertje een prinses te bedreigen? Brengt het je Utopia ook maar een centimeter dichterbij? Zelfs als ze het eens is met je wereldbeeld, dan kan ze je nog niet verder helpen. Ze gaat niet over zaken die belangrijk zijn. Op die manier hebben wij in ons land de zaken niet geregeld. Wachten tot het haar beurt is om af en toe iets neutraals voor te lezen, dat mag ze. Racen in de familieboot waarvoor haar vader de hele tijd verantwoording moet afleggen. Na het invallen van de duisternis stiekem kijken naar een koets die ze nooit zal mogen gebruiken. Verblijven in het voorportaal van een toekomst die je geen enkel kind gunt. Wonen in een glazen huis terwijl anderen er met stenen naar gooien. Die van jou is de grootste, moet het hardst aankomen. Zoiets zal het wel zijn.

Je had er ook voor kunnen kiezen je dreigementen te richten aan iemand met wat meer vlees op de botten. Een of andere bekendheid uit het circuit van de prijsvechters bijvoorbeeld. Dat zou in elk geval dapper zijn. Maar je verschuilt je natuurlijk niet zonder reden op je zolder. Dapper mogen anderen zijn. Jij bent lekker niet thuis als de deurbel gaat.

Zo, dat ben ik weer kwijt. Ik ga niet dreigen, maar af en toe heb ook ik de behoefte mijn hart te luchten. Je zult dat wel begrijpen. Het komt door de sociale media, heb ik me laten vertellen. Vroeger was het nogal een gedoe om een gepeperde mening bij de juiste persoon te krijgen. Pen en papier zoeken. Het adres van de redactie naar keuze op de envelop schrijven. Een postzegel plakken. Naar de brievenbus lopen. Wat woorden in een vakje zetten en op de verzendknop klikken gaat een stuk

sneller. Hoe heter van de naald, hoe beter. De wereld mag weten dat je een anonieme kracht bent om rekening mee te houden.

Wat vervelend dat het de politie toch is gelukt om je van je zolderbedje te lichten. Dat was vermoedelijk weer niet je bedoeling. Je plannen voor de komende maanden vallen waarschijnlijk in het water en die fraaie loopbaan kun je ook wel vergeten. Gelukkig maar dat je zo graag in je eentje op zolder zit. Dan hoef je daar in elk geval niet aan te wennen. Je advocaat zal intussen proberen de scherpste kantjes van je zaak af te vijlen door te verklaren dat je een vervelende jeugd had met pesterijen en dat je echt heel veel spijt hebt. Hij heeft vaker met dat bijltje gehakt, dus je hoeft je echt geen zorgen te maken.

Misschien staan er wel wat fans op je te wachten bij het verlaten van de rechtbank. Ze zijn gekomen om je te steunen tijdens de zwartste uren van je bestaan. Op spandoeken staan teksten die verwijzen naar de vrijheid van meningsuiting waarop Nederland ooit prat ging. Je bent een held in hun ogen en dat is toch geen slecht resultaat om je vooruitzichten voor op het spel te zetten. Dat op de blaren zitten went uiteindelijk ook wel. Soep komt heet op tafel, maar je moet hem even laten afkoelen. Net zoals ze dat nu met jou van plan zijn.

Binnen de groep

Ik weet niet wat mensonterender is: het programma 'B&B vol liefde' dat echt is, of de nepversie ervan. Nog even en iedereen met een partnerwens moet zich eerst publiekelijk laten vernederen in het belang van de kijkcijfers. Sociale verwoesting met Angela de Jong boven de partijen als een god die toeziet op een goed verloop van het proces. 'Stuur haar eerst maar naar Leendert', schrijft ze voor in haar column. 'En hij kan wel een dosis Petri gebruiken om hem plooibaarder te maken.' De kijkers zijn vampiers die zich laven aan de pijn en de tranen van smachtende deelnemers. Is het ene experiment voorbij, dan start alweer het volgende. Er is niks anders meer. Crack, maar dan erger. Ik kijk en het geestelijke verval kerft krassen in mijn ziel.

Nederland gaat gebukt onder grote problemen. Aardbevingen, afgeknepen toeslagenouders, een heel volk op weg naar de armoede. Pieter Omtzigt ziet geen andere oplossing meer dan zelf met een eigen partij te komen. Op alle zenders gaat het echter over de vraag welke pensionhouders het seizoen af zullen sluiten met een geliefde in de armen. Jort Kelder maakt tijdens de comeback van het programma 'Op1' schamperende opmerkingen over partijen die armoede in Nederland tot speerpunt durven te maken. We kleven allemaal aan het televisietoestel om niets te missen van een narcist en een loverboy. We beleven de nadagen van onze beschaving. Hierna gaat het licht uit. Misschien blijkt Jort uiteindelijk gewoon gelijk te hebben.

De reddingsoperatie van Pieter wordt in de kiem gesmoord door journalisten en serieuze televisiemakers die de opdracht hebben gekregen vol in te zetten op het gebrek aan

samenwerkend vermogen en de vatbaarheid om onder druk in te storten. Met samengetrokken tenen zie ik ze kleur bekennen. Tot zover dus de onafhankelijke pers. Voor de Pietermannen van deze wereld is wel plaats, zolang het er maar niet te veel zijn. Als de dreiging groeit, worden de rijen gesloten. Henri Bontenbal, de verse leider van het CDA, is opgetrommeld om te vertellen dat hij Pieter inderdaad niet kent als iemand bij wie het samenwerken in de bloedvaten zit. Als beloning mag Henri even zijn verhaaltje afsteken over gezinnen met kinderen die toch zeker niet in de kou mogen blijven staan.

‘Zeg het dan!’, roep ik in de richting van het televisietoestel. ‘Claim de weinige ruimte die er is alvast voor het verhogen van de kinderbijslag. Dan weten de andere partijen waarmee ze je na de verkiezingen kunnen paaien.’ Mocht ik al hoop hebben gehad op een verandering ten goede, dan ben ik daarvan alweer genezen. Helemaal niks zal er veranderen. Niet fundamenteel in elk geval. De partijen die het vroeger bepaalden, zullen dat ook in de toekomst blijven doen. De polder is met zijn zuigende modder geen gastvrije omgeving voor dromers die de bakens willen verzetten. Alleen binnen de groep is er kans op succes.

Het programma ‘Op1’ was oorspronkelijk bedoeld als een samenwerking van alle publieke omroepen. Inmiddels hebben de meesten afgehaakt. De achterblijvers hebben vrij spel bij het belichten van hun kant van het spectrum. Met gasten die zijn uitgezocht op basis van een gebrek aan tegenwicht. Geen woord over de verscheurde gezinnen en woningen die enkele maanden geleden nog zo zielig waren. Nu gaat het er eerst om de coupoging van Pieter te blokkeren.